

3836113 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ / การบริการสุขภาพ / ผู้ด้อยโอกาส

พหิษฐ์ เป้นเหมือน : ประสิทธิภาพการบริการสุขภาพ สำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ในจังหวัดสมุทรปราการ (THE EFFECTIVENESS OF HEALTH SERVICE FOR UNDERPRIVILEGED GROUPS IN SAMUTPRAKARN PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปิยธิดา ตรีเดช, ศ.ด., พระกรีกกรีนจิตร, วท.ม. (ชีวสถิติ), ชัยนาท จิตวัฒนะ, M.P.H.M., 163 หน้า. ISBN 974-662-366-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพการบริการสุขภาพ และผลกระทบ สำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ในจังหวัดสมุทรปราการ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ครรวัเรียนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง 210 ครรวัเรียน โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์หัวหน้า ครรวัเรียนหรือคู่สมรส ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 180 ชุด ร้อยละ 86 สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติวิเคราะห์ได้แก่ การทดสอบการกระจาย การทดสอบความสัมพันธ์ และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริการสุขภาพ และผลกระทบ สำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เปรียบเทียบกับเกณฑ์เป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ด้านสาธารณสุข ในด้านความครอบคลุมบริการขั้นพื้นฐาน สถานะสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 25, 33 และ 20 ของกลุ่มกิจกรรมแต่ละด้าน ตามลำดับ ได้แก่ อัตราการมีส่วนร่วม สุขลักษณะ การดูแลก่อนคลอด การได้รับวัคซีนบีซีจี ครบชุดในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี การชั่งน้ำหนัก ครบตามเกณฑ์ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทารกมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม การติดสุราในกลุ่ม อายุ 15-59 ปี การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์โดยใช่วันหมดอายุ ที่เหลือนอกนั้นไม่ผ่านเกณฑ์ และจากการ วิเคราะห์ พบว่า บริการขั้นพื้นฐานมีการกระจายแตกต่างกัน ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และแหล่ง ชุมชน ($P < 0.05$) ยกเว้น อาชีพ และรายได้ และยังพบว่า ความครอบคลุมบริการขั้นพื้นฐาน มีผลต่อ พฤติกรรมสุขภาพ ($r = 0.16, P < 0.05$) แต่ไม่มีผลต่อสถานะสุขภาพ นอกจากนี้ การเข้าถึงบริการ สุขภาพ และความพึงพอใจในการไปใช้บริการ มีความสัมพันธ์กับการข้ามผ่านขั้นตอน ($P < 0.05$) และ ส่วนใหญ่ ต้องการให้จัดหน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่ไปให้บริการในชุมชนอย่างน้อยเดือนละครั้ง ข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ เรงรคนโยบายเรื่องการจัดทำบัตรสวัสดิการประชาชนกลุ่มด้อยโอกาสอย่าง ทัวถึง เน้นยุทธศาสตร์เชิงรุกในชุมชน การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพร้านขายยา สร้างกลุ่มแกน นำครรวัเรียนเพื่อการดูแลสุขภาพที่บ้าน พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขแบบผสมผสานที่สอดคล้องกับ ความต้องการ และเน้นกลวิธีทางสุขภาพศึกษาและประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเชิงรุกในชุมชน